

Designing The Street Market Model of Rawai District, Phuket

Teerathorn Lamnaokrut¹

Abstract

This research aimed to 1) survey the Rawai community in Phuket and explore needs of the locals, business owners, and tourists, 2) examine problems found from and suggestions for the street market organization, and 3) design the street market model of Rawai District, Phuket.

Research participants consisted of 25 tourism and cultural operators, local community leaders, and Thai wisdom scholars; 205 local residents of Rawai District, business owners, local administrations, and 70 tourists in Rawai.

Research findings revealed that all groups of the participants were in agreement that it is necessary to held a street market in Rawai District to provide visitors with an alternative tourist place and to attract more visitors to Rawai District. By so doing, it will increase both job opportunities and the locals' income which will help strengthen the Rawai Community. In addition, community enterprises and tourism will be promoted. A street market is a new type of tourist attractions where local ways of life and culture are demonstrated through a variety of events and activities such as local product stalls, food and dessert stalls, performances of local art and culture, and demonstrations of community enterprises' products.

However, several organizational problems including setting, management, traffic, parking spaces, security, advertisement, and sanitation arose. Therefore, there was public hearing to find

¹ Dr., Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
teerathorn.l@phuket.psu.ac.th

solutions to such problems, and it was suggested that Rawai District include a street market project in life quality and tourism development plan of the next fiscal year so that its development can be run in parallel with the policy of Rawai District. Furthermore, cooperation from both local residents and government sectors as well as private sectors are also keys to the success of the street market organization.

Three ethnic groups which are the Buddhist, the Muslim and the Sea-Gypsy residing in Rawai District were taken into consideration when designing the model of Rawai street market. This model divides the market into different zones; Zone A sells general products, Zone B is for local souvenirs, OTOP products, and local community enterprises' products, Zone C is for local Thai, Muslim, and Sea-Gypsy's cuisines as well as international food, and Zone D is reserved for cultural events and dining tables. Also, the Buddhist, the Muslim, the Sea-Gypsy, and other foreign settlers who live in Rawai District will be encouraged to participate in events and activities there, so the place can develop its own character and uniqueness.

Keywords: International food, multiculturalism, Phuket Rawai Model, walking street

การจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน (Model) ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

ธีรธร ลำเนาครุฑ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจพื้นที่และความต้องการของคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวบริเวณตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาใช้ในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต 3) เพื่อจัดทำรูปแบบโมเดล (Model) และองค์ประกอบในการจัดทำถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมรวมถึงผู้นำชุมชนและครูภูมิปัญญา จำนวน 25 คน กลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลราไวย์ ประชาชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานทางด้านวัฒนธรรม จำนวน 205 คน และกลุ่มผู้ใช้บริการด้านการท่องเที่ยวในตำบลราไวย์ จำนวน 70 คน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มมีความต้องการให้จัดถนนคนเดินขึ้นที่ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต เพื่อเพิ่มทางเลือกด้านการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ และสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ตำบลราไวย์เพิ่มมากขึ้น อันเป็นการสร้างรายได้และอาชีพ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนตำบลราไวย์ รวมถึงการส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจในชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยว และกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว การจัดถนนคนเดินนับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ชุมชนมีความต้องการให้เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งใหม่ที่มีการจำลองวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของคนในชุมชนผ่านกิจกรรมต่างๆ ภายในงาน ได้แก่ การตั้งบูธจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การจำหน่ายอาหารและขนมประเภทต่างๆ การแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และการสาธิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

¹ ดร. อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
teerathorn.l@phuket.psu.ac.th

ปัญหาของการจัดทำรูปแบบถนนคนเดินพบประเด็นปัญหานี้ คือ สถานที่จัดงาน การบริหารจัดการ การจราจร สถานที่จอดรถ การรักษาความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์ และการรักษาความสะอาด ปัญหาที่กล่าวมาได้ข้อสรุปหลังจากการทำประชาพิจารณ์ คือ เสนอให้มีการบรรจุโครงการจัดถนนคนเดินไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ในปีงบประมาณถัดไป เนื่องจากการจัดถนนคนเดินมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับแผนฯ ดังกล่าวของเทศบาลตำบลราไวย์ เพื่อให้มีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายของทางเทศบาลตำบลราไวย์ ซึ่งการจัดทำถนนคนเดินจะสามารถจัดทำขึ้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนในชุมชนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน โดยจะต้องให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมสนับสนุน เพื่อผลักดันอีกทางหนึ่ง

รูปแบบจำลองของถนนคนเดิน (Model) ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต คือ การนำสัญลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มาจำลองแบบและจัดแสดงในแต่ละพื้นที่ เพื่อแสดงให้เห็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ 3 กลุ่ม ได้แก่คือ กลุ่มชาวไทยพุทธ กลุ่มชาวไทยมุสลิม และกลุ่มชาวไทยใหม่ โดยมีการจัดแบ่งพื้นที่ ดังนี้ (Zone A) พื้นที่สำหรับขายของทั่วไป (Zone B) เป็นพื้นที่สำหรับของพื้นเมืองสินค้า OTOP และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (Zone C) พื้นที่จำหน่ายอาหารอาหารพื้นเมือง และอาหารปิ้งย่าง โดยแยกเป็นอาหารไทย อาหารมุสลิม อาหารไทยใหม่และอาหารนานาชาติและ (Zone D) เวทีใหญ่สำหรับการแสดงกิจกรรม และโต๊ะสำหรับนั่งทานอาหาร โดยจะจัดให้มีการแสดงของชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ชาวไทยใหม่และชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลราไวย์ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของถนนคนเดิน เพื่อให้เกิดความแตกต่างและรูปแบบใหม่ในการจัดถนนคนเดินขึ้นมา

คำสำคัญ: อาหารนานาชาติ พหุวัฒนธรรม รูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

บทนำ

การท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นฐานของการสร้างรายได้ และการจ้างงาน ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม บทบาทที่เด่นชัดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในช่วงหลายปีที่ผ่านมา คือ บทบาทด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ที่สำคัญให้กับประเทศเป็นลำดับต้นๆ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่างๆ การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ถือได้ว่าเป็นการส่งสินค้าออกที่มองไม่เห็นด้วยสายตา (Invisible Export) เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ ส่วนการผลิต สินค้า และการให้บริการต่างๆ นั้นนักท่องเที่ยวมีการซื้อ และผลประโยชน์ก็จะตกอยู่ภายในประเทศ ทำให้เกิดอาชีพต่างๆ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นอกจากนี้ทางด้านสังคมการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน คลายเครียด พร้อมกับการได้รับความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้มีการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านขายเป็นของที่ระลึก ซึ่งได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ (TOURISM OF WOLD, 2558)

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก เป็นที่รู้จักกันดีของนักท่องเที่ยว เพราะเป็นเกาะที่สวยงามเหมาะแก่การเข้ามาพักผ่อนและชมธรรมชาติ จังหวัดภูเก็ตได้ชื่อว่าเป็นไข่มุกแห่งอันดามันเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ในด้านความสวยงามของทิวทัศน์ พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่ครบครัน เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ทำให้จังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยมีนักลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศระดมทุนเข้าสู่จังหวัดภูเก็ต ในปัจจุบันความเจริญรุ่งเรืองของจังหวัดภูเก็ตมาจากอุตสาหกรรม

ของการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยสาเหตุนี้ทำให้การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นธุรกิจรองรับการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเมื่อมีการจึงส่งผลให้กิจกรรมนี้ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วมีการขยายตัวจนกลายเป็นการให้บริการระดับอุตสาหกรรมซึ่งจำเป็นต้องอาศัยธุรกิจอื่นมารองรับตามไปด้วย ซึ่งการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบควรเข้าใจในลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นด้วย

ตำบลราไวย์เป็นพื้นที่สำคัญอีกพื้นที่หนึ่งของจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและสร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ คือ แหลมพรหมเทพ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จนทำให้แหลมพรหมเทพเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก นอกจากนี้ตำบลราไวย์ยังมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยมีสามกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยใหม่หรือเรียกกันว่า “ชาวเล” (Sea Gypsy) โดยใช้พื้นที่หาดราไวย์เป็นพื้นที่สำหรับประกอบอาชีพต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้สู่ชุมชน เช่น รีสอร์ทในรูปโฮมสเตย์ ร้านอาหารทะเล ของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่นโดยคนในชุมชนและจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น บริเวณริมหาดมีทั้งเรือประมง เรือหางยาว และเรือเช่าเหมาลำไปยังเกาะใกล้เคียง เช่น เกาะเฮ เกาะบอน เกาะโหลน เกาะราชา เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นแนวคิดหนึ่งที่น่าสนใจในการท่องเที่ยวอย่างหลากหลายซึ่งอาจหมายถึงโฮมสเตย์ หรือหมายถึงการชมการแสดงแสงสีเสียงอลังการในโบราณสถานแห่งชาติ และหมายถึงการชมการแสดงทางวัฒนธรรมบ้างก็หมายถึงการไปตลาดน้ำ อีกทั้งหมายถึงการไปเที่ยวหมู่บ้านชาวไทยภูเขา เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นในความหมายใดก็ตามการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกำลังได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวซึ่งทำให้องค์กรภาครัฐหลายองค์กรได้หันมาให้ความสำคัญในการใช้ทุนทางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นนโยบายของรัฐบาลมีเป้าหมายในการนำทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะสมมาตั้งแต่อดีตมาเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เชิงวัฒนธรรมเชิงสุขภาพและสปาที่มีคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนและการนำเอาทุนทางวัฒนธรรม

ของประเทศมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยการนำเอา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างผลิตภัณฑ์และบริการให้เป็นวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถต่อยอดไปสู่ อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมโดยเชื่อมโยงทั้งมรดกวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน และกิจกรรมทางวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วน ร่วมในการดูแลรักษาอนุรักษ์ กระแสของการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงทำให้ชุมชนต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในตำบลราไวย์มีการปรับตัวรองรับกับการขยายตัวของการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยองค์กรภาครัฐท้องถิ่นและคนในชุมชนพยายามหาแนวทางเพื่อสร้างอัตลักษณ์ ให้กับตำบลราไวย์ พื้นฟู หรือบูรณะมรดกทางวัฒนธรรมการปรับปรุงงาน หรือซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกล้วนอยู่ในหลักเกณฑ์ ของงานพื้นฐานด้านสังคมในการพัฒนาเมืองวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

การจัดถนนคนเดินเป็นรูปแบบกิจกรรมหนึ่งที่ปัจจุบันได้นำมาใช้เพื่อช่วย กระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยว การเติบโตของถนนคนเดิน ในปัจจุบันมีไปทั่วประเทศสืบเนื่องจากการกระตุ้นโดยภาครัฐ และการเรียกร้อง ของภาคเอกชนให้มีถนนคนเดินในเมืองหลายเมืองในประเทศไทย เมื่อแนวความคิดการใช้ถนนเพื่อกิจสาธารณะแพร่หลายในสังคมไทยถนนคนเดินจึง เกิดขึ้นจากการทำตามอย่างกันมา จนเกิดเป็นรูปแบบพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน คือปิดถนนให้คนเดินเป็นบางวันและบางเวลาถนนคนเดินเป็นพื้นที่อรรถประโยชน์ ที่มีมากกว่าการค้าขาย ทั้งยังแตกต่างที่มีการควบคุมกำกับดูแลให้เป็นไปตามที่ ประชาคมเมืองต้องการ ถนนคนเดินแม้มีกายภาพคล้ายคลาดกัน แต่ก็มีบรรยากาศเฉพาะ มีแนวคิดแนวทางที่สร้างสรรค์ และเป็นพื้นที่แห่งโอกาสที่คนหลายกลุ่มจะเข้ามา ทำมาหากินจับจ่ายของพื้นบ้าน ของทำมือ ของแปลกในราคาไม่แพง เป็นพื้นที่ ผ่อนคลายเปลี่ยนบรรยากาศสูบบรรยากาศสบายและไม่มีพิธีรีตองมาก ถนนคนเดินยังเป็นที่แสดงออก พบปะสังสรรค์และมีปฏิสัมพันธ์ของคนต่างกลุ่ม ซึ่งพื้นที่เหล่านี้ปัจจุบันได้เลือนหายไปทั้งเชิงกายภาพ หน้าที่และบทบาท (วิวรพรรณ โอราพันธ์มณี และคณะ, น. 128 - 133) การจัดถนนคนเดิน เป็นรูปแบบการจัดการด้านการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ทางชุมชนตำบลราไวย์มี ความต้องการให้จัดทำขึ้น เพื่อช่วยสร้างรายได้ และอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชน แต่เนื่องจากคนในชุมชนมีความคิดและความต้องการที่หลากหลายรูปแบบ ทำให้การจัดทำถนนคนเดินไม่สามารถที่จะจัดทำขึ้นได้ทันที ด้วยสาเหตุนี้จึงมี

ความจำเป็นให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาช่วยสนับสนุนและหาแนวทางร่วมกัน โดยทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ในฐานะหน่วยงานภาครัฐทางด้านการศึกษได้เล็งเห็นถึงปัญหาในข้างต้น จึงจัดทำโครงการส่งเสริมรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนภาคใต้ขึ้น เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน สร้างศักยภาพและพัฒนาของคนในชุมชนส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

จากข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน จังหวัดภูเก็ต โดยผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ภายใต้โครงการส่งเสริมรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนภาคใต้ขึ้น เพื่อทำการศึกษาวิจัยและนำอัตลักษณ์ (Identity) ของชุมชนราไวย์มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์จัดทำรูปแบบของถนนคนเดิน (Model) โดยการลงพื้นที่สำรวจความต้องการของคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว บริเวณบ้านราไวย์และบ้านแหลมพรหมเทพ ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต มาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดินเพื่อสร้างทางเลือกใหม่ด้านการท่องเที่ยวให้กับตำบลราไวย์ นอกจากนั้นยังเป็นการส่งเสริมช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และขยายการลงทุนให้กับผู้ประกอบการด้านต่างๆ ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น รูปแบบของการจัดถนนคนเดินยังช่วยสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนเพื่อสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งยังช่วยสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้การจัดถนนคนเดินในตำบลราไวย์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งใหม่ของจังหวัดภูเก็ตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจพื้นที่ และความต้องการของคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวบริเวณตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อจัดทำรูปแบบโมเดล (Model) และองค์ประกอบในการจัดทำถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่ตำบลราไวย์ 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านในหาน หมู่ที่ 2 บ้านราไวย์ หมู่ที่ 3 บ้านเกาะโหลน หมู่ที่ 4 บ้านบางคณทิ หมู่ที่ 5 บ้านบางคณทิ (ท่าแยก) หมู่ที่ 6 บ้านแหลมพรหมเทพ และหมู่ที่ 7 บ้านแหลมพรหมเทพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) โดยการ สัมภาษณ์ สังเกต การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เจาะจงเลือกพื้นที่ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ในการทำวิจัย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ มีทั้งชาวไทยพุทธ ชาวมุสลิม และชาวไทยใหม่หรือเรียกกันว่า “ชาวเล” (Sea Gypsy) อาศัยอยู่ร่วมกัน มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนด้านการท่องเที่ยว เป็นพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก และมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ 1) กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ตำบลราไวย์ 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ประชากร ผู้นำชุมชน ครูภูมิปัญญา วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว 2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดินตำบลราไวย์ โดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) เป็นกลุ่มหัวหน้าผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม รวมถึงผู้นำชุมชนและครูภูมิปัญญา ที่จะให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับพื้นที่ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดินตำบลราไวย์จังหวัดภูเก็ต จำนวน 25 คน 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 205 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลราไวย์ทั้ง 7 หมู่บ้าน จำนวน 150 คน กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าที่ทำธุรกิจอยู่ในพื้นที่ตำบลราไวย์ จำนวน 30 คน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชนตำบลราไวย์ 18 กลุ่ม จำนวน 25 คน 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 70 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวเอเชีย จำนวน 40 คน นักท่องเที่ยวชาวเอเชีย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสำรวจเบื้องต้น (Basic survey) แบบสังเกต (Observation) แบบสัมภาษณ์ (Interview) และ แบบสนทนากลุ่ม (Focused Group Guideline) โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านทัศนคติ และปฏิกิริยา ที่เก็บรวบรวมได้มาทำการตรวจสอบสามเส้าด้าน (Data Triangulation) เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ วิธีตีความ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น และการวิเคราะห์ โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูล เป็นชนิดๆ (Typologies) และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา วิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดทำรูปแบบ (Model) ถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการลงพื้นที่สำรวจความต้องการของคนในชุมชน พบว่า คนในชุมชน มีความต้องการให้มีการจัดถนนคนเดินขึ้นที่ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต เพื่อเพิ่มทางเลือกและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังตำบลราไวย์ รวมถึงช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวให้คึกคัก อันเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ คนในชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้กับ ตำบลราไวย์ เนื่องจากตำบลราไวย์มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปีได้ เช่น เกาะราชา เกาะเฮ แหลมพรหมเทพ หาดราไวย์ ฯลฯ นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวทาง ทะเลแล้ว ตำบลราไวย์ยังได้รับความนิยมเรื่องอาหารทะเลทั้งขายส่ง ขายปลีก และร้านอาหาร เพราะคนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพประมง จึงทำให้ราไวย์ เป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายอาหารทะเลแหล่งใหญ่ในจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะตลาดปลา ในแต่ละวันจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้ความสนใจเดินทางเข้ามาซื้อและบริโภคอาหารทะเลเป็นจำนวนมาก

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.1 ปัญหาในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.1.1 สถานที่ในการจัด

สถานที่ในการจัดงานถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ได้ข้อเสนอจาก การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปได้สถานที่ที่จะใช้ในการจัดงาน มี 3 แห่ง ได้แก่ 1) หาดราไวย์ จุดแข็ง คือเป็นพื้นที่ที่มีทัศนียภาพทางด้านการท่องเที่ยว และเป็นศูนย์รวมแหล่งของอาหารทะเลที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จุดอ่อน คือระบบการบริหารจัดการไม่สามารถจัดการได้ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน ด้านสถานประกอบการ และด้านความปลอดภัย เนื่องจากสถานที่นี้เป็นถนนที่ใช้สำหรับเป็นเส้นทางผ่านไปยังพื้นที่อื่นๆ 2) แหลมพรหมเทพ จุดแข็ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพสวยงามและเป็นที่รู้จักกันดีในด้านการท่องเที่ยวไปทั่วโลก จุดอ่อน คือ การบริหารจัดการด้านการจราจรไม่สามารถจัดการได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการจอดรถ 3) หนองน้ำในหานจุดแข็ง คือ สถานที่เอื้ออำนวยทั้งด้านทัศนียภาพ การจอดรถ ง่ายต่อการบริหารจัดการ เนื่องจากพื้นที่เป็นถนนที่รถสามารถออกได้หลายทาง จุดอ่อน คือ ขาดการประชาสัมพันธ์จึงทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่น่าสนใจ แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากสถานที่ดังกล่าวทั้ง 3 แห่งจึงสรุปได้ว่าสถานที่จัดงานถนนคนเดินที่มีความเหมาะสมและส่งผลกระทบต่อส่วนรวมน้อยที่สุด คือ หนองน้ำในหาน เนื่องจากพื้นที่เป็นพื้นที่ที่ปิด ทำให้สามารถควบคุมดูแลได้ทั่วถึงและจัดการในเรื่องต่างๆ ได้สะดวก เช่น ที่จอดรถ การจราจร ความปลอดภัย การรักษาความสะอาด เป็นต้น

2.1.2 การบริหารจัดการ

กลุ่มประชากรมีความต้องการให้จัดตั้งกลุ่มบริหารการจัดงานถนนคนเดิน เฉพาะกิจ ซึ่งมีตัวแทนจากชุมชน หน่วยงาน และผู้มีความรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อลดปัญหาช่องว่างระหว่างชุมชนและหน่วยงานตลอดสร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชนตำบลราไวย์

2.1.3 การจราจร

สำหรับปัญหาด้านการจราจรก็เป็นปัญหาอีกด้านหนึ่งที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของงาน เนื่องจากพื้นที่ของตำบลราไวย์มีข้อจำกัด ซึ่งต่างกับสถานที่ในการจัดงานถนนสายวัฒนธรรมของตำบลกะทู้ที่มีเส้นทางลัดหลายทาง ทำให้การจราจรไม่ติดขัดรถทุกประเภทสามารถผ่านเข้า-ออกได้อย่างสะดวกสบาย ตำบลราไวย์มีเส้นทางผ่านเข้า-ออก 2 เส้นทาง คือ หน้าหาดราไวย์ และเส้นไสยวน หากนักท่องเที่ยวมีความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหลมพรหมเทพ

ดังนั้นหากมีการวางแผนด้านการจราจรไว้หลายช่องทาง และจัดสถานที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวก็จะช่วยส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของการจัดงาน และเสริมสร้างบรรยากาศภายในงานให้มีความสุขเพิ่มมากขึ้น

2.1.4 สถานที่จอดรถ

สถานที่จอดรถเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางผู้จัดงานจะต้องเตรียมไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นผลดีอย่างหนึ่งนอกเหนือจากเครื่องอุปโภคและบริโภค ควรมีการจัดหาสถานที่สำหรับจอดรถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถตู้ และรถบัส ซึ่งไม่ไกลจากสถานที่จัดงานมากนัก เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยว โดยต้องคำนึงถึงสถานที่ที่มีขนาดใหญ่และสามารถรองรับรถทุกประเภทได้ ตลอดจนจัดหาเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกให้ทางและแสงสว่างแก่นักท่องเที่ยวที่มาจอดรถบริเวณสถานที่จอดรถดังกล่าว

2.1.5 ความปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นสิ่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวคำนึงถึง โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ ควรมีการจัดเตรียมจุดตั้งหน่วยพยาบาลและเตรียมเจ้าหน้าที่ไว้คอยให้บริการตลอดการจัดงาน อีกทั้งประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบจุดตั้งหน่วยพยาบาล โดยจัดทำสัญลักษณ์หรือป้ายบอกเส้นทางจุดสำคัญๆ ภายในงาน

2.1.6 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นจุดสำคัญของการจัดงาน ควรมีการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง เนื่องจากการจัดงานในครั้งแรก และที่ขาดไม่ได้คือการตั้งบูทประชาสัมพันธ์ภายในงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และจัดเตรียมแผ่นประชาสัมพันธ์การจัดงานในลักษณะของแผ่นพับ โดยมีรายละเอียดโซนต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและนักท่องเที่ยวสามารถเดินได้ด้วยตัวเองโดยดูจากแผ่นพับของงาน

2.1.7 การรักษาความปลอดภัย

การรักษาความสะอาดเป็นสิ่งที่ยู้งานต้องเตรียมการไว้เป็นอย่างดี ควรมีการจัดถังขยะสำหรับขยะแห้ง ขยะเปียก เนื่องจากส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชอบซื้อของรับประทานเป็นส่วนใหญ่ จึงควรตั้งจุดทิ้งขยะไว้เป็นระยะๆ เพื่อช่วยลดปัญหาของการทิ้งขยะไม่ถูกที่และเสริมสร้างนิสัยที่ดีให้นักท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

2.2 ข้อเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.2.1 การจัดถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

เสนอให้มีการบรรจุโครงการจัดถนนคนเดินไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ทัดเทียมกับตำบลต่างๆ ในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากตำบลราไวย์มีความได้เปรียบด้านสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง เราจึงควรให้ความสำคัญ และหาทางสร้างมูลค่าเพิ่มจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยอาศัยความได้เปรียบทางทัศนียภาพมาเป็นจุดขายของตำบลราไวย์ กระแสการจัดถนนคนเป็นรูปแบบหนึ่งการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยม แต่จะสามารถจัดงานได้อย่างยั่งยืนหรือไม่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของคนในชุมชนเป็นสำคัญในการขับเคลื่อน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

2.2.2 การประชาสัมพันธ์

จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของทางเทศบาลตำบลราไวย์และชุมชน ให้แก่คนภายในชุมชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่คนในชุมชน โดยจัดทำในเชิงรุกสามารถเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ซึ่งที่ผ่านมาคนในชุมชนได้รับการแจ้งข้อมูลข่าวสารจากผู้นำชุมชนเพียงทางเดียว จึงทำให้การกระจายและรับทราบข้อมูลไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มในหมู่บ้าน ควรมีการจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และจัดทำป้ายโฆษณาในรูปแบบจอโทรทัศน์ เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์และจัดทำเป็นสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบและเข้าใจกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

2.2.3 สถานที่จัดถนนคนเดิน

สถานที่ในการจัดถนนคนเดิน มี 3 แห่ง ได้แก่ 1) หาดราไวย์ 2) แหลมพรหมเทพและ 3) หนองน้ำในหาน ซึ่งทั้ง 3 แห่ง มีข้อดีและข้อเสียในการใช้สถานที่ต่างกัน ในการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ได้ข้อสรุปเรื่องสถานที่ในการจัดถนนคนเดินคือ บริเวณหนองน้ำในหาน เนื่องจากมีผลกระทบต่อน้อยที่สุด และในอนาคตยังสามารถพัฒนาบริเวณหนองน้ำในหานให้เป็นทั้งถนนคนเดินและตลาดน้ำ

ส่วนสถานที่ของตำบลราไวย์ได้กำหนดจัดที่ หนองน้ำในหาน เพราะบริเวณโดยรอบที่แอ่งน้ำ สวนสาธารณะ สถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ทัศนียภาพที่สวยงาม สถานที่จอดรถมีขนาดใหญ่ และวัดในหานอยู่ใจกลางของการจัดงาน ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มและทุกช่วงอายุ ตั้งแต่กลุ่มเด็กไปจนถึงกลุ่มผู้สูงอายุที่ชอบทำบุญไหว้พระ ส่งผลให้หนองน้ำในหานเป็นสถานที่ที่มี

ความโดดเด่นต่างจากสถานที่อื่นๆ ของตำบลราไวย์นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบด้านการจราจรน้อยที่สุดและลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบหนองน้ำในหอนเป็นพื้นที่ปิด ทำให้สามารถควบคุมดูแลได้ใกล้ชิด จากเหตุผลดังกล่าว หนองน้ำในหอนจึงถูกเสนอให้เป็นสถานที่ในการจัดงานถนนคนเดินของตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.2.4 ระยะเวลาการจัดถนนคนเดิน

กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มมีความต้องการให้จัดถนนคนเดินอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง หรือเดือนละครั้ง ในช่วงแรก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบกำหนดการจัดงาน และกระตุ้นการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวมากขึ้น อันเป็นการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน เนื่องจากส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวยังเกาะต่างๆ แหลมพรหมเทพ และบริเวณอาหารทะเลบริเวณหาดราไวย์ และตลาดปลา ทำให้ไม่มีการกระจายรายได้แก่ชุมชน แต่หากมีการจัดถนนคนเดินอีกหนึ่งช่องทางกลุ่มเป้าหมายเชื่อว่าจะสามารถกระจายรายได้ถึงสู่ชุมชน และกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของตำบลราไวย์ให้ดีขึ้น โดยนำถนนคนเดินมาเสริม และเพิ่มเสน่ห์ให้แก่ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.2.5 ผลกระทบ

ผลกระทบในที่นี่ได้แก่ สิ่งของที่จับต้องได้ (ตัวผลิตภัณฑ์) บริการ บุคคล องค์กร ประสบการณ์ เหตุการณ์ สถานที่ และข้อมูลที่จัดแสดงภายในงาน โดยกลุ่มเป้าหมายมีความต้องการนำผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน ได้แก่ อาหาร เครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ฯลฯ มาจัดแสดงและจำหน่าย ประกอบไปด้วยเครื่องอุปโภคและบริโภค ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและกระจายรายได้ให้ถึงสู่ชุมชน ตลอดจนเปิดโอกาสแสดงศักยภาพด้านต่างๆ ของชุมชนต่อสาธารณะชน

ผลกระทบภายในชุมชนตำบลราไวย์มีความหลากหลายทั้งเครื่องอุปโภคและบริโภค ได้แก่ ผาซีแฟนซี น้ำสมุนไพร ยาหม่องสมุนไพร ขนมหังเปกเกอร์ ข้าวสาร สปามุสลิม เรือท่องเที่ยว ประมง บ้านพักโฮมสเตย์ อาหารทะเล อาหารพื้นเมือง กะลา สมุนไพร ฯลฯ ทำให้ตำบลราไวย์ เป็นแหล่งรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต ตลอดจนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากมีประชากร 3 กลุ่มที่อาศัยอยู่ ได้แก่ ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยใหม่ ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังตำบลราไวย์มีโอกาสได้สัมผัสวิถีชีวิตของทั้งสามกลุ่มผ่านการจัดถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.2.6 กิจกรรม

การจัดกิจกรรมการแสดงภายในงานถนนคนเดิน กลุ่มเป้าหมายต้องการให้มีการแสดงของกลุ่มเยาวชนจาก 3 กลุ่ม ได้แก่ ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยใหม่ เพื่อให้เยาวชนในชุมชนมีโอกาสได้แสดงความสามารถ และได้รับการยอมรับจากสาธารณชน ปัจจุบันมีบางชุมชนประสบปัญหาเรื่องยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ดังนั้นการส่งเสริมให้เยาวชนทำกิจกรรม เพื่อลดช่องว่างทางสังคม และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชนมากขึ้น

2.2.7 สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

นำผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของตำบลราไวย์มาจัดทำในรูปแบบ Page gate การท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวตามความต้องการ เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ เนื่องจากอดีตมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 42 กลุ่ม ปัจจุบันเหลือเพียง 18 กลุ่ม จาก 25 กลุ่ม ที่ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง และนำผลิตภัณฑ์ที่สามารถแนะนำไปจดทะเบียนขอ ออย. (สำนักคณะกรรมการอาหารและยา Food and Drug Administration) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจได้รับใบอนุญาต และนำไปสู่การขอขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า OTOP ประจำตำบลราไวย์ในอนาคตเช่นเดียวกับกลุ่มรวมโอเดียนพันธ์ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และแต่นักท่องเที่ยวเอง หากแต่ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนการยื่นขออนุญาต จึงต้องการให้ทางเทศบาลเข้าไปกำกับ ดูแล ควบคุม และให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืนและสร้างเข้มแข็งให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2.2.8 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน

เสนอให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ เช่น แหลมพรหมเทพ สะพานปลา ฯลฯ ควรมีมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และตรวจสอบอุปกรณ์ต่างๆ ให้ได้มาตรฐานอยู่ตลอด เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละวันทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จัดทำศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Community Service Center) เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจและภาพลักษณ์ที่ดีแก่ การท่องเที่ยวของตำบลราไวย์

3. รูปแบบ (Model) และองค์ประกอบในการจัดทำถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัยได้จัดทำรูปแบบจำลองของถนนคนเดิน (Model) ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต โดยนำสัญลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มาจำลองแบบและจัดแสดงในแต่ละพื้นที่ เพื่อแสดงให้เห็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวไทยพุทธ กลุ่มชาวไทยมุสลิม และกลุ่มชาวไทยใหม่ โดยนำลักษณะเด่นของแต่ละชาติพันธุ์มาเป็นรูปแบบบูธจัดตั้งสินค้าภายในถนนคนเดิน

3.2 องค์ประกอบของถนนคนเดิน

3.2.1 สถานที่ตั้ง บริเวณหนองน้ำในหาน

3.2.2 การบริหารจัดการ

ใช้วิธีการบริหารโดยส่งตัวแทนชุมชน ผู้ประกอบการ เทศบาลตำบลราไวย์ ผู้มีความรู้ด้านการจัดการ ผู้มีความรู้ด้านวัฒนธรรม ผู้แทนจากองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนจากจังหวัดภูเก็ต สื่อมวลชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมาบริหารจัดการภายในงาน ซึ่งต้องได้การยอมรับและความไว้วางใจจากทางชุมชน

3.2.3 การแบ่งพื้นที่

มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน โดยแยกประเภทผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในรูปแบบของการจัดแสดงและพร้อมสำหรับจำหน่าย และนักท่องเที่ยวยังสามารถเลือกชมได้ตามความชื่นชอบ ซึ่งการอำนวยความสะดวกนับเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์

3.2.4 การแต่งกาย

สำหรับการแต่งกายจะแต่งกายจะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ชาวไทยพุทธ 2) ชาวไทยมุสลิม 3) ชาวไทยใหม่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจลักษณะและวิถีชีวิตของชุมชนตำบลราไวย์ ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสันติ

3.2.5 กิจกรรม

กิจกรรมบนถนนคนเดินตำบลราไวย์ จะแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การแสดงของเยาวชนตำบลราไวย์ 2) การแสดงดนตรีประเภทต่างๆ 3) การแสดงบนเวทีใหญ่ เป็นการแสดงของ 4 กลุ่ม คือ ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ชาวไทยใหม่ และชาวต่างชาติ

3.2.6 การรักษาความปลอดภัย

เทศบาลตำบลราไวย์จัดเจ้าหน้าที่ อปพร. (อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน) ไว้อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

3.2.7 การประชาสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ ป้ายอักษรไฟวิ่งคอมพิวเตอร์ และเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดภูเก็ตเข้าร่วมงานพิธีเปิดถนนคนเดิน เพื่อเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์การจัดงานให้ทุกกลุ่มทราบข่าวสาร

3.2.8 ความสะอาด

สำหรับการรักษาความสะอาดจะทำการจัดตั้งจุดทิ้งขยะไว้เป็นช่วงๆ ตลอดงาน โดยทำถังขยะสำหรับแยกขยะประเภทต่างๆ เพื่อช่วยรณรงค์การทิ้งขยะสร้างนิสัยและความรับผิดชอบต่อให้แก่นักท่องเที่ยวและชุมชน

อภิปราย

การวิจัยเรื่องการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน (Model) ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การสำรวจพื้นที่ และความต้องการของคนในชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว บริเวณตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ตในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า พื้นที่ตำบลราไวย์ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านในหาน หมู่ 2 บ้านราไวย์ หมู่ 3 บ้านเกาะโหลน หมู่ 4 บ้านบางคนที หมู่ 5 บ้านบางคนที (ห้าแยก) หมู่ 6 บ้านแหลมพรหมเทพ และหมู่ 7 บ้านไสยวน โดยมีประชากรอาศัยอยู่ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มชาวไทย 2) กลุ่มชาวไทยมุสลิม และ 3) กลุ่มชาวไทยใหม่ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิมโดยจะอาศัยอยู่บริเวณหมู่ 4 – หมู่ 7 ของตำบลราไวย์ ดังนั้นตำบลราไวย์จึงเป็นสถานที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องชาติพันธุ์ สังคมและวัฒนธรรม จากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับทฤษฎีความขัดแย้งซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีรากฐานของสมมุติฐานทางสังคมว่าเป็นระบบที่มีสัญลักษณ์ซับซ้อนของความไม่เท่าเทียมกัน (Inequality) และความขัดแย้ง (Conflict) ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Macdonis, 1993, น. 19)

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2.1 ปัญหาในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน มีปัญหาหลายประการด้วยกัน ได้แก่ สถานที่จัดงาน การบริหารจัดการ การจราจร สถานที่จอดรถ การรักษาความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์ และการรักษาความสะอาด จากข้อค้นพบข้างต้น สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Functionism) ของ มาลินอสกี (Malinowski, 1884-1942) ได้นำเสนอแนวคิดหลักของทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม คือ การเน้นที่วัฒนธรรมในการทำหน้าที่สนองต่อความต้องการต่อความจำเป็นของปัจเจกบุคคล โดยวัฒนธรรมได้เติบโตมาจากความต้องการต่อความจำเป็น 3 ด้านของมนุษย์ คือ

- 1). ความต้องการด้านความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Biological and Psychological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพเพื่อให้มีชีวิตอยู่ เช่น ต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน การเจริญเติบโต การสืบพันธุ์ เป็นต้น

- 2). ความต้องการด้านสังคม (Instrumental Needs) เป็นการร่วมมือกันทางสังคม เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานและทำให้ร่างกายได้รับการตอบสนองความต้องการเบื้องต้นได้ เช่น การแบ่งงานกันทำ การแจกจ่ายอาหาร การป้องกันภัย การผลิตสินค้า การบริการ และการควบคุมทางสังคม

- 3). ความต้องการทางด้านจิตใจ (Symbolic Needs) คือ ความต้องการของมนุษย์เพื่อความมั่นคงทางด้านจิตใจ เช่น ความต้องการสงบทางใจ ความกลมกลืนกันทางสังคม และเป้าหมายในชีวิต ระบบของสังคมที่สนองความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ กฎหมาย ศาสนา นิยามประเพณี ศิลปะ และเวทย์มนต์คาถา โดยทั่วไปเวทย์มนต์คาถาทำหน้าที่ที่ทำให้คนรู้สึกอบอุ่นใจ เพราะงานบางอย่างที่มนุษย์ทำค่อนข้างยากลำบากและมนุษย์ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดผลอย่างไรบ้าง ทำให้เกิดความไม่มั่นใจ จึงต้องพึ่งเวทย์มนต์คาถาเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น ส่วนนิยามประเพณีมักให้อำนาจชนชั้นปกครองและให้ค่านิยมทางสังคม

2.2 ข้อเสนอแนะในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน

ผลการวิจัยพบว่า ตำบลราไวย์มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญๆ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้แก่ แหลมพรหมเทพ และหาดราไวย์ นอกจากนี้ยังมีตลาดปลา ตั้งอยู่บริเวณสะพานปลาเป็นแหล่งจำหน่ายและประกอบอาหารทะเลขนาดใหญ่ และกำลังได้รับความนิยมจาก

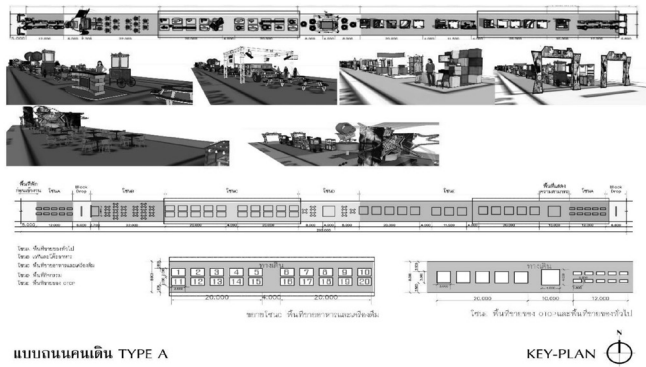
กลุ่มผู้ประกอบการร้านอาหาร กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่นิยมบริโภคอาหารทะเล ส่งผลให้ตลาดปลาของตำบลราไวย์เป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการขยายตัวของผู้ประกอบการ ด้วยเหตุนี้ ทางผู้ประกอบการจึงมีความต้องการให้ทางเทศบาลตำบลราไวย์สนับสนุนจัดทำสถานที่จำหน่ายอาหารทะเลให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาบริโภคอาหารทะเลให้ได้รับความสะดวกสบาย และถูกสุขอนามัย อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวของตำบลราไวย์ และเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์และจัดงานเทศกาลอาหารทะเลบริเวณตลาดปลา เพื่อส่งเสริมให้ตลาดปลากลายเป็นศูนย์รวมอาหารทะเลแหล่งใหญ่ที่สุดในจังหวัดภูเก็ต

จุดเด่นอีกจุดหนึ่งนอกจากเรื่องของเชื้อชาติแล้ว คือ อาหารทะเลที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและเดินทางมารับประทานอาหารทะเลในช่วงวันธรรมดาและเทศกาลต่างๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะบริเวณตลาดปลาจะมีทั้งผู้ซื้ออาหารทะเลไปจำหน่ายและผู้บริโภค ซึ่งได้รับความนิยมมากกว่าร้านอาหารบริเวณหน้าหาดราไวย์ เนื่องจากราคาถูกกว่าตามท้องตลาดและตลาดขายส่งอาหารทะเลทั่วไป พร้อมทั้งมีบริการประกอบอาหารในหลากหลายเมนูตามความต้องการของลูกค้า ทำให้ตลาดปลาได้รับความนิยมและเป็นทางเลือกใหม่ของผู้ที่ชอบอาหารทะเลสรุปได้ว่า ความเป็นอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นของชุมชนตำบลราไวย์นั้นมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ 1) ทัศนียภาพ 2) ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และ 3) ด้านอาหารทะเล ทั้ง 3 อัตลักษณ์นับเป็นจุดแข็งของชุมชนตำบลราไวย์ที่นำมาใช้เป็นโครงสร้างหลักในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดินตำบลราไวย์ จากข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของ มาลินอสกี (Malinoski, 1884-1942) ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดหลักของทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม คือ การเน้นที่วัฒนธรรมในการทำหน้าที่สนองต่อความต้องการต่อความจำเป็นของปัจเจกบุคคล โดยวัฒนธรรมได้เติบโตมาจากความต้องการต่อความจำเป็น 3 ด้านของมนุษย์ คือ 1) ความต้องการด้านความจำเป็นพื้นฐาน 2) ความต้องการด้านสังคม (Instrumental Needs) และ 3) ความต้องการทางด้านจิตใจ (Symbolic Needs)

3. เพื่อจัดทำรูปแบบ (Model) และองค์ประกอบในการจัดทำถนนคนเดินตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

3.1 รูปแบบของถนนคนเดิน

ผลการวิจัยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน โดยมีความต้องการให้แบ่งพื้นที่เป็นส่วนๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและง่ายต่อการเข้าชมภายในงานของนักท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ 1) Zone A พื้นที่สำหรับขายของทั่วไป 2) Zone B เป็นพื้นที่สำหรับของพื้นเมือง สินค้า OTOP และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3) Zone C พื้นที่จำหน่ายอาหารอาหารพื้นเมือง และอาหารปิ้งย่าง โดยแยกเป็น อาหารไทย อาหารมุสลิม และอาหารไทยใหม่ (ชาวละ) รวมถึงจำหน่ายเครื่องดื่ม และ 4) Zone D เวทีใหญ่สำหรับการแสดงกิจกรรม และโต๊ะสำหรับนั่งทานอาหาร โดยจะจัดให้มีการแสดงของชาวไทย ชาวมุสลิม ชาวไทยใหม่และรูปแบบกิจกรรมด้านดนตรีระหว่างผู้ประกอบการกลุ่มนักศิลปะตำบลราไวย์กับกลุ่มชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ในรูปแบบของการผสมผสานทางวัฒนธรรมออกมาเป็นการแสดงเช่น ดนตรีแนวเร็กเก้ (Reggae) และดนตรีไทยผสมสากล (Contemporary) เป็นต้น

ภาพที่ 1 แบบถนนคนเดิน

เขตที่ 1 (Zone A) พื้นที่สำหรับขายของทั่วไป โดยกำหนดให้มีร้านค้าอยู่ในพื้นที่ Zone A จำนวน 20 ร้าน เพื่อขายของทั่วไปที่ไม่ซ้ำกับผลิตภัณฑ์ของชุมชน

เขตที่ 2 (Zone B) เป็นพื้นที่สำหรับของพื้นเมืองสินค้า OTOP และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดให้มีร้านค้าอยู่ในพื้นที่ Zone B จำนวน 20 ร้าน เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและสินค้า OTOP

เขตที่ 3 (Zone C) พื้นที่จำหน่ายอาหารอาหารพื้นเมือง และอาหารบึงย่าง โดยแยกเป็น อาหารไทย อาหารมุสลิม อาหารไทยใหม่ และอาหารนานาชาติ รวมถึงจำหน่ายเครื่องดื่มโดยกำหนดให้มีร้านค้าอยู่ในพื้นที่ Zone C จำนวน 20 ร้าน เพื่อจำหน่ายอาหารพื้นเมือง อาหารทะเล และเครื่องดื่ม

เขตที่ 4 (Zone D) เวทีใหญ่สำหรับการแสดงกิจกรรม และโต๊ะสำหรับนั่งทานอาหาร โดยจะจัดให้มีการแสดงของชาวไทย ชาวมุสลิม ชาวไทยใหม่ และชาวต่างชาติ

นอกจากนี้ประชากรกลุ่มตัวอย่างยังให้ความสำคัญกับพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสำหรับเยาวชนของชุมชน เพื่อให้มีพื้นที่ในการจัดและทำกิจกรรม เนื่องจากในชุมชนตำบลราไวย์มีเยาวชนหลากหลายรุ่นตั้งแต่เด็กไปจนถึงวัยรุ่นจำนวนมาก จากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการของ James A.F.Stoner กล่าวว่า การจัดการ คือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) เป็นความพยายามของสมาชิกในองค์การ และการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้ โดยในพื้นที่ตำบลราไวย์ได้นำหลักของกระบวนการจัดการมาใช้ในการจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ซึ่งเริ่มจากกระบวนการสำรวจ สัมภาษณ์ และการทำประชาพิจารณ์ความต้องการจัดถนนคนเดิน ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และวางแผนการจัดรูปแบบถนนคนเดิน ในขั้นตอนต่อมา รวมถึงจัดร่างกลุ่มบริหารจัดการถนนคนเดิน เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการ ขับเคลื่อน และควบคุมสมาชิกภายในกลุ่ม โดยนำทรัพยากรภายในชุมชนมาใช้ในการนำเสนอวิถีชีวิตของคนในชุมชนผ่านผลิตภัณฑ์ในรูปแบบของการบริการ การประชาสัมพันธ์ และการจำหน่ายสินค้า บนถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

3.2 องค์ประกอบของถนนคนเดิน

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของถนนคนเดินต้องประกอบด้วย

1) สถานที่ ตั้งถนนคนเดิน คือ หอนอน้ำในหาน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและมีผลกระทบต่อส่วนรมน้อย และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทุกกลุ่มอายุได้ นอกจากนี้บริเวณหอน้ำในหานตั้งอยู่บริเวณใกล้วัดในหาน ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยพุทธและผู้มีจิตศรัทธาทั่วไปที่สามารถเข้าไปสักการะพุทธรูปด้านในวัดได้ อันเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยว 2) การบริหารจัดการจัดตั้งกลุ่มบริหารจัดการที่ได้มาจากตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ได้แก่

ชุมชน ผู้ประกอบการ เทศบาลตำบลราไวย์ ผู้มีความรู้ด้านการจัดการ ผู้มีความรู้ด้านวัฒนธรรม ผู้แทนจากองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนจากจังหวัดภูเก็ต สื่อมวลชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความไว้วางใจและความโปร่งใสในการทำงานกับ 3) การแบ่งพื้นที่ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยแบ่งตามผลิตภัณฑ์ ได้แก่ Zone A พื้นที่สำหรับขายสินค้าทั่วไป Zone B พื้นที่สำหรับงาน OTOP และวิสาหกิจชุมชน Zone C พื้นที่สำหรับขายอาหารและเครื่องดื่ม Zone D พื้นที่เวทีและโต๊ะอาหาร เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการเดินและเลือกซื้อสินค้า ตลอดจนทางผู้จัดสามารถเข้าไปดูแลและควบคุมได้อย่างทั่วถึง 4) การแต่งกาย กำหนดให้ผู้ประกอบการแต่งกายตามเชื้อชาติ เช่น ชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยใหม่ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่ม 5) กิจกรรม จัดให้มีการแสดงของคนในชุมชน ได้แก่ การแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ของชาวไทยพุทธ การแสดงลิเกฮูลูของชาวมุสลิมไทยมุสลิม การแสดงดนตรีและการแสดงร้องเงี้ยวของชาวไทยใหม่ รวมถึงการแสดงของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่บริเวณตำบลราไวย์ นอกจากนี้มีการแสดงของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาเข้าร่วมแสดงด้วย เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่ง 6) การรักษาความปลอดภัย เทศบาลตำบลราไวย์จะจัดอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนไว้อำนวยความสะดวกในการจราจร การจราจร และการรักษาความปลอดภัยภายในงาน ตลอดจนจัดศูนย์ช่วยเหลือและเกิดอุบัติเหตุ 7) การประชาสัมพันธ์ จะทำการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกทุกรูปแบบ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในจังหวัดภูเก็ต ได้แก่การจัดทำแผ่นป้าย (ไวเนล) การจัดทำป้ายอักษรไฟวิ่งคอมพิวเตอร์ การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายสังคมทุกช่องทาง การประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องวิทยุของภูเก็ตและสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย และการเชิญหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เข้าร่วมงาน 8) การรักษาความสะอาด จัดเตรียมจุดทิ้งขยะตั้งในแต่ละพื้นที่ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขยะส่งกลิ่นเหม็นทำลายบรรยากาศภายในงาน และส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม องค์ประกอบทั้งหมดนี้เป็นสิ่งสนับสนุนการจัดงานถนนคนเดินให้เกิดความสมบูรณ์ตามกระบวนการจัดงาน

จากข้อค้นพบข้างต้น สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ โดยทรงกำหนด “คน” เป็นเป้าหมาย และทรงทำให้คนเป็น

“คนพัฒนา” หรือ “คนเจริญ” ซึ่งหมายความว่า มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อเลี้ยงตัวเองมีความรู้ความชำนาญอื่นที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคม ตามหลัก 10 ประการ ได้แก่ ช่วยตัวเอง พึ่งตนเอง หลักการเริ่มจากสภาพที่เป็นอยู่ หลักการใช้ทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่น หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักวัฒนธรรมและผู้นำท้องถิ่น หลักประสิทธิภาพ หลักประสานงาน หลักทำงานเชิงรุก หลักคุณธรรมและศิลปะ และหลักเชื่อมโยงประสานด้านเวลา โดยที่หลักการเหล่านี้จะเป็นกรอบให้การดำเนินงานหรือปฏิบัติงานพัฒนาที่เรียกว่า วิธีการพัฒนาอันจะก่อผลสุดยอด คือ คนพัฒนา ซึ่งงานวิจัยจัดทำรูปแบบถนนคนเดิน ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต เป็นการสร้างคนหรือการพัฒนาคนให้สามารถช่วยเหลือและพึ่งพาตนเอง โดยนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมต่างๆ บนถนนคนเดิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

1. ควรนำรูปแบบการจัดถนนคนเดิน (Model) ที่ได้ในครั้งนี้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยในปัดต่อไป เพื่อทดลองเครื่องมือ (รูปแบบถนนคนเดิน) พร้อมทั้งจัดทำ การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และการให้บริการของผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้รูปแบบถนนคนเดินที่เหมาะสมกับพื้นที่ การให้บริการที่สร้างความประทับใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสร้างศักยภาพของคนในชุมชน และเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้แก่ตำบลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต

2. เมื่อทดลองการใช้รูปแบบการจัดถนนคนเดินแล้วควรมีการประเมินผล และปรับปรุงแบบ (Model) ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา พันธุ์ชู. (2558). ช้าง...ป่า...กับการอนุรักษ์. ม.ป.ป.

ค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2558 จาก<<http://www.chaipat.or.th>>

จารุตา อุปเสาร. (2555). การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการถนนคนเดิน
ท่าแพ วัลลาย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จรัสสนองมาก. (2541). “การบริหารงานธุรการ,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ
จัดการโรงเรียน/ประถมศึกษา. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
ชิดจันทร์ หังสสุต. (2532). หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.

กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชาญชัย อาเงินสมาจาร. (2527). การบริหารการศึกษา.

กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศกรรมการฝึกหัดครู.

ชูเกียรติ ไชยวุฒิ. (2554). ทศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ที่มีต่อการบริการโฮมสเตย์ของกลุ่มท่องเที่ยวตำบลห้วยเขียง.

วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ต่อศักดิ์ โกษาวิ้ง. (2555). การจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมถนนคนเดิน

กาตองต้า จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย. (2553). การบริหารวิชาการดนตรี. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ธัญยา นวลละออง. (2547). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม
จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตา ชัชกุล. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: วี. พรินท์ จำกัด.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). วัฒนธรรมเผ่าพันธุ์มนุษย์. อุบลราชธานี: บงส์สวัสดิ์การพิมพ์.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.

เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปิยะนารถ ริมทอง. (2556). การศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการจัดการ
เส้นทางเรียนรู้ และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปิยพงศ์ ภูจำ. (2553). แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยถนนคนเดิน
เชื่อมใต้รถไฟ ภูมิศึกษา ทางเดินเชื่อมใต้รางรถไฟพาบริเวณสถานี
สนามกีฬาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ สด.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ไพบูลย์ ช่างเรียน และสมปราชญ์ จอมเทศ. (2521).
วิทยาการจัดการและพฤติกรรมบริหารองค์การ.
 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มัย สุขเอี่ยม. (2550). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วินัย ไชยทอง. (2547). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- พนัส เหลี่ยมสมบัติ. (2554). *การใช้ถนนคนเดินเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนสองฝั่งถนนวิบูลย์ จังหวัดเชียงใหม่*.
 วิทยานิพนธ์ ร.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณพร วณิชชานุกร. (2548). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ศรินทิพย์ เลหาะวีร์. (2556). *การประเมินความสำเร็จของการจัดกิจกรรมถนนคนเดินกาดกองต้า จังหวัดลำปาง*. ศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). *การบริหารตามสถานการณ์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมคิด บางโม. (2538). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: นานาอักษรการพิมพ์.
- สมพงษ์ ดุลยอุรกิจ. (2549). *สังคมศาสตร์กับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
 กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*.
 กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สัญญาสัญญาวิวัฒน์. (2550). *ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 12) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ ดุลยอุรกิจ. (2549). *สังคมศาสตร์กับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
 กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุดชีวัน นันทวัน ณ อยุธยา. (2551). *จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาย วิริทธิ์มย์กุล. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษา : ป่าชุมชน บ้านโคกลั่นดีสุข ตำบลวังหมี่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครราชสีมา*.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สำนักงานวัฒนธรรมนนทบุรี. (ม.ป.ป). *โครงการท่องเที่ยวเรื่องวัฒนธรรมเกาะเกร็ด*.
ค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2558 จาก <http://www.m-culture.com>
- อาธิป เหมือนสุดใจ. (2541). *การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
ในการวางแผนใช้ที่ดิน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างจังหวัดตราด*.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2549). *ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
(กระบวนการและบทบาทในประชาสังคม)*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2558). *ถนนคนเดินเชียงใหม่*. ค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2558 จาก
<http://chiangmaistreet.blogspot.com/2007/02/blog-post.html>.
- อมรา พงศาพิชญ์. (ม.ป.ป). *นโยบายและแผนการตลาด*.
ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558 จาก <http://www.tourismthailand.org>.
- Chaiboon, Kittikorn. (2006). *Talad and WitheeCheevit:
Bot SamruatBaueng Ton GiewGubKarnSuksaRaueng
Talad Nai Sangkhom Thai. (In Thai) [Market and Way of Life:
Preliminary Survey on Studies about Markets in Thai Society].
In Somrak Chaisingkananont (Ed). TaladNai Cheevit
CheevitNaiTalad . (In Thai) [Markets in Life, Life in Markets].
pp. 19-102. Bangkok: Princess Maha ChakriSirindhorn
Anthropology Centre,*
- Chia, Lin Sien. (2003). *Southeast Asia Transformed. A Geography of Change*.
Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Gehl, (2001). *Jan. LifebetweenBuildings.Using Public Spaces. (4th Ed)*.
Copenhagen: The Danish Architectural Press.
- Radompon. (2558). *ทฤษฎีการจัดการองค์กร*. ค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2558
Retrieved from <http://www.radompon.com>.
- Wallipodom, Srisak. *Pattanakarn Tang Sangkom-Wattanatham*
(2011). *Thai (In Thai) [Thai Socio-cultural Development]*.
Bangkok: Muangboran,